

ORGANİK SEBZE YETİŞTİRİCİLİĞİ YETİŞTİRİCİLİK PRENSİPLERİ

Sebzecilikte Organik tarım genel olarak aşağıdaki faaliyetleri içerir:

- ▶▶ Toprak işleme
- ▶▶ Toprak verimliliğinin korunmasına ve artırılması
- ▶▶ Organik gübre kullanımı
- ▶▶ Dayanıklı, sağlıklı tohum ve bitki çeşitlerinin seçimi
- ▶▶ Uygun ekim-dikim yöntemi
- ▶▶ kültürel önlemler ve biyolojik mücadele
- ▶▶ Hasat, depolama, işleme ve paketleme

Fide üretimi

Fide Organik tarım kurallarına uygun olarak yetiştirilmiş olması gerekir.

Fideler hazır fide firmasından temin edilir yada üretici kendi fidesini üretebilir.

AŞILI DOMATES FİDESİNİN ELDE EDİLiŞİ (YARMA AŞININ YAPILIŞI)

Üretici koşullarında fide üretimi

- ▶▶ Harç organik tarım kurallarına göre hazırlanmalıdır.
- ▶▶ Ortam olarak katkısız torf veya yaprak, saman, bitkisel atıktan hazırlanmış organik gübre karışımı
- ▶▶ Torf veya diğer organik gübreler organik etiketi taşımaktadır.
- ▶▶ İzinli sıvı gübrelerden karıştırılabilir.
- ▶▶ Fide yetiştirme kabı olarak çok gözlü geri dönüşümü olan veyoller veya saksılar.
- ▶▶ Aşırı sulamadan kaçınmalı,
- ▶▶ Fidelikte havalandırma açıklıkları,
- ▶▶ Açıklıklar zararlı girişi engellenmeli

Toprak Hazırlığı:

☛ Erken işleme

☛ Seralarda solarizasyon nematotlara karşı etkilidir.

☛ Tavında işleme

Yetiştiricilik Alanının Mümkün Olduğunca Hastalıklardan Ari Tutmak:

☛ Yabancı otların temizlenmesi

Örneğin domates solgunluk leke virüsü yeşil kurtlarla yayılmaktadır.

Afitler de virüsleri yaymaktadır.

☛ Hastalıklı bitkileri uzaklaştırma

Uygun Dikim Zamanı ve Dikim:

☛ Böcek popülasyonları ilkbahar aylarının başından itibaren mevsim ilerledikçe artar. Erken dikim (böcek çoğalmasının az olduğu zamanlarda) bir çok böcek problemini ortadan kaldırır

☛ Ekim sıklığı önemli: Havalanmave fazla suyun uzaklaştırılması

Dikim

Bitki Besleme:

☛ Yaprak gübrelemesi en etkili ve en kolay yoldur.

☛ Dikim öncesinde toprağa hayvan gübresi ve/veya kompost ilave edilmeli, mümkünse yeşil gübreleme yapılmalıdır.

- ☛ Fosfor: kaya fosfatı
kalsiyum : kalsit (CaCO_3), marn (CaCO_3 +kil);
kalsiyum ve magnezyum: dolomit (CaCO_3 + MgCO_3) Potasyum: kompost, odun külü, zorunlu ise K_2SO_4 kullanılabilir.
- ☛ Gerek olur ise, üretim döneminde sıvı hayvan gübresi (şerbet) kullanılabilir
- ☛ Gerek görülür ise izinli sıvı gübreler (alg, bakteri veya humik asit içerikli)

Uygun Zamanda ve Yeterli Sulama:

- ☛ **Nematotlara karşı göllendirme**
- ☛ **Sabah saatlerinde sulama**
- ☛ **Kök bölgesinin çok nemli olması hastalık baskısını artırıyor.**
- ☛ **Islak yapraklar böcekleri ve mantari hastalıkları davet eder.**

Malç Kullanmak: Organik materyal, ambalaj kâğıdı, sap saman, çuval

Bitki koruma – Hastalıkların kontrolü

- Hastalıklara dayanıklı veya toleranslı çeşitlerin kullanması,
- Sağlıklı üretim materyali kullanmak,
- Aşılı fide kullanmak,
- Birim alandaki bitki sayısının azaltılması,
- Bakım işlemlerinin dikkatli yapılması,
- Drenaj
- Aşırı sulama ve azotlu gübrelemeden kaçınmak,
- Üretimde kullanılan aletlerin uygun bir yöntemle (kaynar suya, klorlu suya daldırmak gibi) temizlenmesi,
- Hastalıklı bitkilerin ve bitki artıklarının yok edilmesi,
- Her türlü bitki artığının araziden uzaklaştırılması
- **EKOLOJİK MEYVECİLİK**
- **Ekolojik meyvecilikte çeşit seçiminde dikkate alınacak hususlar**
- **Ekoloji**
- **Toprak isteği**
- **Hastalık ve zararlılara dayanıklılık**
- **Verim**
- **Pazar talebi**
- **Ekolojik meyvecilikte yer seçiminde dikkate alınacak hususlar:**
- Seçilen çeşide uygun toprak yapısı
- Meteorolojik veriler (Sıcaklık, rüzgâr, yağış ölçümleri)
- **Uygun toprak**
- **pH 5.5 7.2 5.5-**
- **Taban suyu yüksek**
- **Besin maddelerince zengin**
- **Yapay kimyasal gübreleme yapılmamış**
- **Zararlılardan ari (Nematodlar, mantari hastalıklar)**
- **Mikrobiyal yapısı iyi**
- **Toprak hazırlığı**
- Toprak analizi
- Yeşil gübreleme
- Lime sülfür uygulaması

- Toprak solarizasyonu
- Mineral gübreleme
- Kompost gübrelemesi
- Mikrobiyal gübreleme
- Uygun (en az) toprak işleme
- **Yeşil gübreleme:**
- Baklagil yem bitkisi
- Yabancı ot
- Diğer yem bitkileri
- Toprak pH'sını düzenleme
- Toprağın pH'sını düzenleme, nematod ve mantarlarla mücadele için yapılır
- **Kireç-kükürt karışımı hazırlama:**
- 100 Kg klorsuz su
- 25 Kg toz alçı taşı (Jips),
- 2 Kg. Bezir yağı karışımı hazırla
- 1 hafta beklet.
- 1ton suyla karıştır, toprağa püskürt
- **Toprak solarizasyonu**
- Pahalı bir teknik olmakla birlikte çok etkilidir
- Yaş veya nemli toprak üstüne, sıcak yaz aylarında, transparan polietilen naylon serilerek uygulanır
- 8 hafta bekletilir
- Yabancı ot, nematodlar başta olmak üzere, zararlılarla mücadelede etkilidir.
- **Mineral gübreleme**
- Toprağın nem tutma kapasitesini yükseltmek ve humus oluşturmasını güçlendirmek ve eksik mineral maddenin toprağa verilebilmesi için yapılır
- Analiz sonuçlarına göre her bir fidan için 0.5 Kg uygulanır.
- **Kullanılabilecek mineral gübreler**
- İzinli ilaçlar: www.tarim.gov.tr
- Kontrol ve sertifikasyon kuruluşunun izni alınmalıdır.
- **Mikrobiyal gübreleme**
- Toprağın mikrobiyolojik aktivitesini artırmak
- Minerallerin kolay alınmasını sağlamakmek, azot ve fosfor vb elementleri fikse etmek için kullanılır
- Kullanılabilen mikrobiyal gübreler: Rhizobium bakterileri, Azoto bakteriler, Azospirillum , Clostridium , Mavi yeşil algler, Mikorizalar Azospirillum, Clostridium,
- **Bitki koruma:**
- **Kullanılabilecek insektisitler**
- sütleğen, sığırkuyruğu, yabancı safran vb. bitkilerin çiçeklerinden elde edilen ekstraktlar .) piretrinler) .)
- Yağ asiti potasyum tuzu (yumuşak sabun, arap sabunu),
- Potasyum alum kainit), Lime kükürt (kalsiyum polisülfid Aynı zamanda fungusit ve akarist), (kainit), polisülfid- akarist
- Parafin yağları (Aynı zamanda akarisit), akarisit

- Mineral yağlar (Aynı zamanda fungusit), etilakol (İspirto) (100 Kg suya, 300 gr. Arap sabunu, 150 gr mavi ispirto solüsyonu), fungusit), –
- Sarımsak ekstraktı (100 Kg suya 300 gr. sarımsak ekstraktı karıştırılarak elde edilen solüsyon)),),
- Biyolojik zararlı kontrolü için kullanılacak mikroorganizmalar (Bakteri, virüs ve mantar gibi mikroorganizmalar)
- Tuzak, Dağıtıcı, uzaklaştırıcı ve çekicilerde kullanılan maddeler (Diamonyum fosfat, Hidrolize proteinler, Methaldehyde , Feromon , Deltamethrin veya lambda cyhalothrin , Kuartz tuzu), Hint keneviri Methaldehyde, Feromon, cyhalothrin,
- Faydalı böcekler
- Preditörler
- Toprak hazırlığı
- Toprak hazırlığında (İlk yıl) pulluk kullanılabilir .
- Daha sonraki yıllarda tırmık, kültüvatör , diskaro vb kullanımı tercih edilmelidir
- Eğimli yerlerde varsa, kontürvari işleme yapılmalıdır
- El aletleriyle işleme olanağı varsa tercih edilmelidir
- **Uygun sulama**
- **"Damla Sulama" tercih edilmelidir.**
- **Meyve Bahçesinin bakımı**
- Her yıl yeşil gübreleme tekrar edilir
- En az 5 senede bir toprak analizi yapılarak, eksik maddenin tamamlanması için uygun gübreleme yapılır
- Az sayıda toprak işleme
- Her yıl (En az 1 kez) budama yapılır
- Düzenli hastalık ve zararlı kontrolü yapılarak, uygun bitki koruma materyali kullanılır
- **Geleneksel ihraç meyvelerimiz**
- Elma (Halka veya dilim kesimli kurutulmuş meyve olarak)
- Kayısı (Kuru ve çok az miktarda konsantre olarak)
- Üzüm ve incir (Kuru olarak)
- Zeytin (Sofralık ve zeytinyağı)
- Fındık, çamfıstığı, antepfıstığı (Kuruyemiş, ezme, çikolata vb. yapımında kullanılıyor)
- **Pazarı büyüyen ve Pazar değeri yüksek meyveler:**
- **Kiraz** (Özellikle beyaz kiraz likör yapımında kullanılıyor, pembe ve kırmızı hem soralık , hem de likör ve şarap yapımında kullanılıyor) kiraz- kırmızı- sofralık,
- **Böğürtlen, ahududu, frenk ve beктаşi üzümü** (Yaş olarak; sofralık olarak, likör, şarap ve meyvesuyu yapımında, dondurulmuş olarak; pasta, dondurma ve meyveli yoğurt yapımında kullanılıyor)
- **Vişne** (Yaş olarak; sofralık olarak, likör, şarap ve meyve suyu yapımında, dondurulmuş olarak; pasta, dondurma ve meyveli yoğurt yapımında, kurutulmuş olarak; kek ve bisküvit yapımında)